

[Povlsen.]

til en Udtalelse, der i forrige Landsraads-samling blev fremsat i Nordgrønlands Landsraad af Viceprovst Mathias Storch fra Jakobshavn, der udtalte Ønsket om, at danske Rigsdagsmænd flittigt vilde studere Landsraadens Forhandlinger. Jeg mener, vi har en Pligt til at gøre det for at komme ind i Forholdene og se, hvad det er for Interesser, der lever deroppe. Man har jo altid Glæde af at læse disse Forhandlinger, for man faar her et stærkt Indtryk af, med hvilken Dygtighed og Interesse disse Landsraadsmedlemmer behandler de paagældende Sager.

Det Spørgsmaal, vi her behandler, har man jo navnlig i Sydgrønlands Landsraad, som er det Landsraad, der er stærkest interesseret i dette Spørgsmaal, desværre sat sig bestemt imod, idet man bestemt har modsat sig, at den foreløbige Ordning her skulde blive endelig, og jeg forstaaer, at den højtærede Minister har bøjet sig derfor. Under Forhandlingerne om dette Spørgsmaal kom man ogsaa ind paa Spørgsmaalet om Handelsmonopolet deroppe og Aabning af Landet for fremmede, og der blev fremsat en Del Udtalelser, som jeg synes har en ikke ringe Interesse, og som jeg vil tillade mig at henlede Opmærksomheden paa.

Navnlig den unge grønlandske Præst Lauf fra Frederikshaab fremsatte nogle Betragtninger, som jeg synes man bør lægge Mærke til. Han udtalte, at han naturligvis ikke ønskede, at man straks skulde komme bort fra Handelsmonopolet eller lukke Landet op, men at han paa den anden Side ønskede dette Spørgsmaal taget op til Drøftelse, man kunde ikke evigt opretholde Monopolet eller holde Landet lukket. Deroverfor gjorde Landsfogeden, Formanden for Landsraadet, nogle overordentlig forstandige Bemærkninger, idet han sluttede sig til Ønsket om at komme til en Ophævelse af Monopolet og Aabning af Landet, men stillede som Betingelse derfor, at der maatte være mere Almenkendskab til Dansk hos Grønlønderne, inden det skete, at man maatte gaa til Indførelse af Verdenshandelens Priser saavel ved Udhandlingen som ved Indhandling, og endelig for det tredje, at man maatte antage en Række Grønløndere i betydende og ansvarlige Stillinger indenfor Handelen. Jeg synes, det er værd at lægge Mærke til dette og se at handle derefter fra dansk Side.

Og saa sluttede den unge Præst med en Udtalelse, der lød saaledes — med den højtærede Formands Tilladelse maa jeg maaske oplæse Referatet af den —:

„Man kunde ikke fastsætte et bestemt Aaremaal for Handelsmonopolets Afskaffelse, men han vilde præcisere, at der skulde arbejdes for fuldeste Kraft for at fremme den hurtigst mulige Udvikling af Grønløndernes Selvstændighed, ikke mindst fordi man formentlig aldrig kunde vide, hvornaar et Krav udefra — fra andre Nationer — pludselig kunde opstaa og vise sig uafviseligt for Danmark uden Hensyn til den bedste Villie herfra til det modsatte.“

Denne Udtalelse af Pastor Lauf sluttede hele Landsraadet sig til.

Her overfor vil jeg gerne udtale, at jeg tror, at en af Vejene til en saadan Selvstændiggørelse for Grønlønderne er, at man hjælper dem til Samarbejde med Færing og andre danske Statsborgere. Jeg er vis paa, at det er en overordentlig betydende Vej til at hjælpe dem frem til større Selvstændighed.

Jeg tillod mig allerede i Fjor ved denne Sags første Behandling at henstille til den højtærede Minister, at der blev gjort, hvad der kunde gøres, for at fremme et saadant Samarbejde, idet man hjalp Grønlønderne til at komme om Bord i færøske Fiskerkuttere paa gode Vilkaar, saaledes som ogsaa det ærede Medlem Hr. Hendriksen udtalte Ønske om, at det skulde ske. Den højtærede Minister svarede mig, at den Side af Sagen ogsaa maatte tages op til Overvejelse under de Forhandlinger, der vilde fremkomme i Landsraadene, naar Sagen blev forelagt.

Jeg ser desværre ikke, at dette Spørgsmaal har været til nogen videre Forhandling i Sydgrønlands Landsraad. Der var i Virkeligheden kun eet Medlem, der udtalte sig derom, saaledes som det blev citeret af det ærede Medlem Hr. Hendriksen, nemlig Tømremester Pavia Høegh, Julianehaab, som netop udtalte det for ham ønskelige i, at der gaves Grønlønderne Adgang til at komme om Bord i Skibene for muligt at drage Lære af Fiskeriet.

Men medens Sydgrønlands Landsraad ikke beskæftigede sig væsentligt med dette Spørgsmaal, var det derimod Genstand for en meget livlig Forhandling i Nordgrønlands Landsraad, og her faldt i det hele taget en Del Udtalelser vedrørende Forholdet mellem Færing og Grønløndere, som jeg synes har den allerstørste Interesse. Der var et Medlem, Hans Hansen, der udtalte, at han mente at have noget Kendskab til Færingerne, idet han en Gang havde sejlet med en Færing fra Godthaab til Fiskeneset, og han havde i denne Færing